
Valtiovarainministeriön päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutoksesta vuodelle 2025

KhVi 03.02.2025 § 17

Valmistelija

Hallintojohtaja Sanna Lahti, puh. 040 199 2310

Valtiovarainministeriö myöntää kunnan peruspalveluiden valtionosuuden sekä päättää veroperustemuutoksista johtuvista verotulomenetysten korvauksista. Valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä kotikuntakorvauksista säädetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (618/2021).

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus maksaa valtionosuudet ja muun rahoituksen kunnille ja muille valtionosuuden tai rahoituksen saajille yhtenä kokonaisuutena varainhoitovuoden alusta kuukausittain yhtä suurina erinä, viimeistään kuukauden 11. päivänä. Yhdistettyyn maksatukseen sisältyvät valtiovarainministeriön myöntämä kunnan peruspalvelujen valtionosuus, verotulomenetysten korvaukset ja kotikuntakorvaukset sekä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ja veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus vuonna 2025

Vuoden 2025 valtionosuusprosentista on säädetty lailla kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta, jonka eduskunta hyväksyi 17.12.2024. Valtionosuusprosentin muutoksessa on otettu huomioon mm. työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuun siirtyminen valtiolta kunnille, sote-uudistuksesta johtuva pysyvä valtionosuuden lisäsiirto ja sote-uudistuksen valtionosuusvaikutuksia lieventävä valtionosuuden lisäys ja hallitusohjelman mukainen peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotuksen yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys.

Valtiovarainministeriö on 19.12.2024 tehnyt päätöksen kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2025 (VN/33429/2024).

Päätöksen (VN/33429/2024) pohjana olevat laskentatiedot vuodelle 2025 (päivitetty joulukuussa 2024) ovat saatavilla Valtiovarainministeriön verkkosivuilta osoitteessa <https://vm.fi/valtionosuuslaskelmia>

Valtiovarainministeriön päätökseen (VN/33429/2024) pohjautuva Virolahden kunnan peruspalveluiden valtionosuus vuodelle 2025 on yhteensä 1.740.921 euroa, mistä verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen suuruus on 1.165.821 euroa. Joulukuussa hyväksyttyyn vuoden 2025 talousarvioon verrattuna peruspalveluiden valtionosuus vuonna 2025 toteutuu näin ollen noin 21.000 euroa suurempana.

Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaus vuodelle

2025 on yhteensä 394.634 euroa, mikä puolestaan on noin 10.000 euroa hyväksyttyyn talousarvioon budjetoitua vähemmän.

Kotikuntakorvaukset 2025

Valtiovarainministeriö on 19.12.2024 tehnyt päätöksen kuntien kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2025 (VN/33430/2024). Vuoden 2025 kotikuntakorvauksen perusosa on 8.334,51 euroa.

Kotikuntakorvaus määräytyy kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 35 §:n mukaan kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksen toteutuneiden kustannusten perusteella erikseen 6-, 7-12- ja 13-15-vuotiaille. Kotikuntakorvauksen laskennassa käytetään varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden tietoja toteutuneista kustannuksista, eli vuodelle 2025 kotikuntakorvaus lasketaan siten vuoden 2023 toteutuneiden kustannusten perusteella. Kotikuntakorvauksen perusosa lasketaan jakamalla kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien yhteenlasketut esi- ja perusopetuksen toteutuneet kustannukset kuntien painotetulla 6-15-vuotiaiden määrällä.

Kotikuntakorvauskysely esi- ja perusopetuksen oppilastiedoista toteutetaan vuosittain Opetushallituksen ylläpitämän KOSKI-tietovarannon kautta. Tilastokeskus yhdistää tähän tiedon oppilaiden kotikunnasta. Kunnille osana valtionosuuksien kokonaismaksatusta suoritettavat kotikuntakorvaustulot ja -menot perustuvat näin ollen varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden lopussa olevaan tilanteeseen.

Vuodelle 2025 kotikuntakorvaus lasketaan siten vuoden 2023 oppilas- ja väestörekisteritietojen mukaisesti. Virolahden ja Miehikkälän kuntien valtionosuusilmoituksissa on poikkeuksellisesti kuitenkin huomioitu Kaakon kaksikko yhteistoiminnan purkautumisen vaikutukset 1.1.2025 lukien. Miehikkälän kunta toimii 1.8.2024 alkaen miehikkäläläisten lasten osalta opetuksen järjestäjänä esiopetuksessa ja perusopetuksen vuosiluokille 1-6. Aiemmin Virolahden kunnalle Kaakon kaksikon kuntien yhteisenä opetuksen järjestäjänä tilitetyistä kotikuntakorvaustuloista on näin ollen vuoden 2025 maksuerittelyllä vähennetty jo se osuus, mikä tilitetään suoraan Miehikkälän kunnalle peruspalvelujen valtionosuuksissa ja mikä laskennallisesti perustuu tiedonkeruussa ilmoitettuun miehikkäläläisten esi- ja alakouluikäisten lasten määrään. Näin ollen rahoitus ohjautuu suoraan oikeaan kuntaan, eikä Miehikkälän kunnalle opetuksen järjestäjänä kuuluvaa rahoituserää tarvitse käsitellä enää lainkaan Virolahden kunnan kirjanpidossa eikä tilittää edelleen Miehikkälälle. Tämä näyttäytyy kuntien valtionosuuksia koskevalla maksuerittelyllä siten, että Virolahden kunnan saamat kotikuntakorvaustulot vuonna 2025 ovat yli puoli miljoonaa euroa pienemmät kuin vuonna 2024 ja vastaavasti Miehikkälän kunnan maksuerittelyllä kotikuntakorvausmenot ovat niin ikään vuonna 2025 pienemmät kuin vuonna 2024. Virolahti saa kuitenkin edelleen vuonna 2025 kotikuntakorvaustulona rahoitusta niistä oppilaista, joiden opetuksen järjestämisestä se mm. 1.8.2024 voimaan tulleen uuden yläkouluopetusta koskevan yhteistyösopimuksen perusteella vastaa.

Virolahden kunnan kotikuntakorvaustulot vuodelle 2025 ovat yhteensä 721.769 euroa ja kotikuntakorvausmenot -64.209 euroa. Vuoden 2025 talousarviota laadittaessa oletus oli, että kotikuntakorvausten maksatus kulkee edelleen Virolahden kautta myös niitä oppilaita koskien, joiden opetuksen järjestämisestä Miehikkälä vastaa 1.8.2024 alkaen. Näin ollen Virolahden kunnalle tilitettävät kotikuntakorvaustulot poikkeavat talousarviotiedoista, samoin talousarviovaiheessa

kotikuntakorvausmenoina raportoitu Miehikkälän kunnan rahoitusosuus, mutta muutoksen nettovaikutus kokonaisrahoitukseen kotikuntakorvausten osalta ei kuitenkaan ole merkittävä. Kotikuntakorvauslaskelman pohjatiedot on tarkastettu sivistys- ja hyvinvointipalveluiden toimialalla, ja kunta on hakenut teknistä muutosta tilitettävään kotikuntakorvaustuloon esi- ja perusopetuksen todelliseen lapsimäärään perustuen. Tämän odotetaan lisäävän kunnan kotikuntakorvaustuloja vuositasolla noin 22.000 euroa.

Opetus- ja kulttuuritoimen sekä vapaan sivistystyön rahoitus 2025

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus vuonna 2025 perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön päätökseen (VN/35512/2024) ja rahoitus on tarkoitettu opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 5 §:n mukaisia koulutusmuotoja, kulttuurilaitoksia, liikuntatoimintaa ja nuorisotyötä varten. Rahoituksen määrä vastaa opetushallituksen 19.12.2024 päivitetyn raportin (VOS6SL25) tietoja, ja laskelma on saatavilla opetushallituksen verkkosivuilta osoitteessa: <https://vos.oph.fi/cgi-bin/tiedot2.cgi?saaja=9353;tnimi=vos/v25/vos6sl25.lis>

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus Virolahden kunnalle vuonna 2025 on maksuerittelyn mukaisesti 118 143 euroa, mikä on 100 % suurempi kuin vuodelle 2025 hyväksytyssä talousarviossa tulona arvioitiin (0 euroa). Tiedot kuitenkin täsmäytetään vuoden 2025 loppupuolella, ja tämä todennäköisesti muuttaa vuoden 2025 lopullista rahoitusta, jolloin talousarviomuutosesitystä ei ole syytä tässä vaiheessa tehdä. Esimerkiksi vuodelle 2024 hyväksytyssä talousarviossa OKM:n rahoitusosuus oli arvioitu 62.000 euroon, vaikka joulukuussa 2023 saadulla maksuerittelyllä se oli 234.739 euroa. Kuitenkin lopullinen 18.12.2024 päivätyn raportin mukainen tieto OKM:n vuoden 2024 kokonaisrahoituksesta Virolahden kunnalle oli lopulta 135.993 euroa.

Liitteenä

- 1) Valtiovarainministeriön päätös VN/33429/2004: Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2025
- 2) Valtiovarainministeriön päätös VN/33430/2004: Kuntien kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2025
- 3) Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös VN/35512/2024: Opetus- ja kulttuuritoimintaa varten kunnille käyttökustannuksiin myönnettävästä valtionosuudesta sekä kuntayhtymille, rekisteröityneille yhteisöille ja säätiöille myönnettävästä rahoituksesta vuodelle 2025

Esittelijä Virolahden kunnanjohtaja Topi Heinänen

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää hyväksyä

- 1) Valtionvarainministeriön päätöksen (VN/33429/2024) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2025, ja
- 2) Valtionvarainministeriön päätöksen (VN/33430/2024) kuntien kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2025.
- 3) Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen (VN/35512/2024) opetus- ja kulttuuritoimintaa varten kunnille käyttökustannuksiin myönnettävästä valtionosuudesta sekä kuntayhtymille, rekisteröityneille yhteisöille ja säätiöille myönnettävästä rahoituksesta vuodelle 2025.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Valmistelija

Palvelusihteeri Jukka Husu 040 710 7304

Valtion vuoden 2025 toisen lisätalousarvion mukaan kunnan peruspalveluiden valtionosuuteen lisätään 5 500 000 euroa liittyen momentilla 28.90.31 (Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki) vuonna 2025 käyttämättä jääneiden kuntarakennelain (1698/2009) kuntarakennelain 41 §:n mukaisten kuntien harkinnanvaraisten yhdistymisavustusten ja 44 §:n mukaisten valtionosuusmenetyksen korvausten palautukseen.

Kuntarakennelain 41 §:n mukaan kuntien yhdistyessä syntyvälle uudelle kunnalle voidaan valtion talousarvion rajoissa maksaa harkinnanvaraista yhdistymisavustusta. Valtioneuvosto päättää harkinnanvaraisen yhdistymisavustuksen myöntämisestä kuntajaon muuttamista koskevan päätöksen yhteydessä. Kuntarakennelain 59 §:n mukaan lain 41 §:ssä tarkoitettujen yhdistymisavustusten yhteismäärää vastaava euromäärä vähennetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) mukaisesta valtionosuudesta. Valtionosuuden vähennys on kaikissa kunnissa asukasta kohden yhtä suuri. Jos yhdistymisavustukseen varattua euromäärää ei kokonaisuudessaan käytetä varainhoitovuoden aikana, jäljelle jäänyt osa palautetaan kunnille asukasta kohden yhtä suurena osuutena viimeistään varainhoitovuotta seuraavan vuoden aikana.

Valtiovarainministeriö päättänyt lisätä kunnille myönnettävää kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 1,58 euroa asukasta kohden vuodelle 2025 valtion vuoden 2025 2. lisätalousarvioon perustuen. Lisäys huomioidaan valtionosuuden lisäyksissä ja vähennyksissä. Päätöksen vaikutus kunnalle myönnettyyn kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen ilmenee kunnalle tämän liitteestä.

Muutos huomioidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuuksien vuoden 2025 elokuun maksuerässä.

Esittelijä

Virolahden kunnanjohtaja Topi Heinänen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä päätöksen (VN/33429/2024) peruspalvelujen valtionosuuden muutoksesta vuodelle 2025.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.